

กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี

THE 21st CENTURY LEARNING AND TEACHING MANAGEMENT PROCESS OF
TEACHERS IN PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS, DHAMMA DIVISION
IN PATHUM THANI PROVINCEพระกิตติมศักดิ์ ธีรวชิโร (กลั่นแสง)¹

Phra Kittimasuk Thiravajiro (Klansang)

Corresponding Author E-mail: phraoat@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม 2) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 และ 3) เพื่อนำเสนอกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้วิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในลำดับมาก ($\bar{X} = 4.61$) ตามลำดับ ได้แก่ อันดับ 1 ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.33$) อันดับ 2 ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.25$) อันดับ 3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.17$) อันดับ 4 ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.03$) อันดับ 5 ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.01$)

2. กระบวนการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนมีแผนการสอนและได้กำหนดเป้าหมายในการสอนด้วยเทคนิคและสื่อการสอนที่จะทำให้ผู้เรียน เกิดทักษะการคิดและการใช้เทคโนโลยีเชิงบูรณาการเข้ากับการใช้ชีวิต เน้นการเรียนรู้สู่การแลกเปลี่ยน และพัฒนากิจกรรมอินโนชันในการเรียนรู้

3. ได้กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1 บูรณาการหลักสูตรเข้ากับสถานการณ์ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2 วางแผนระบบการจัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงเข้ากับเทคโนโลยี เรียนผ่านระบบออนไลน์ ลดเวลาเรียนลงเพิ่มเวลารู้ 3 พัฒนากิจกรรมอินโนชันผ่านกิจกรรมการเชื่อมโยงเข้ากับหลักสูตร 4 สอดแทรกเทคโนโลยีระบบการเรียนรู้ สร้างความดุลให้การดำรงชีวิต เกิดทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 5 ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการ พัฒนาทักษะการนำไปประยุกต์ใช้เข้ากับศาสตร์สมัยใหม่

คำสำคัญ: จัดการเรียนการสอน,โรงเรียนพระปริยัติธรรม, แผนกธรรม, ศตวรรษที่ 21

¹ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธบริหารการศึกษา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the state of teaching and learning management of teachers in Phrapariyattidhamma schools, Dhamma Division, in Pathum Thani province, 2) to study the process of the 21st century teaching and learning management of teachers, and 3) to propose the process of the 21st century teaching and learning management of teachers in Phrapariyattidhamma schools, Dhamma Division, in Pathum Thani province..

The results of the study found that:

1. The state of teaching and learning management of teachers in the 21st century in 5 aspects was at a high level overall ($\bar{X} = 4.16$). The highest level was on measurement and evaluation ($\bar{X} = 4.33$), followed by teaching and learning media ($\bar{X} = 4.25$), teaching and learning activity ($\bar{X} = 4.17$), curriculum ($\bar{X} = 4.03$), and teaching and learning management ($\bar{X} = 4.01$) respectively.

2. The process of teaching and learning process of the teachers in the 21st century is that he teachers have lesson plans, set teaching objectives with techniques and media to encourage students to have thinking skills and integrate technology in living a life, place a focus on learning exchange, and develop learning innovative activity.

3. The process and teaching and learning management of teachers in the 21st century consists 1) Integration of curriculum with situations and technology, teaching and learning media development, , 2) Planning for teaching and learning system relating to technology, on-line learning, and moderate class, more knowledge, 3) Innovative activity development through activities relating to curriculum, 4) Including technology in learning system to balance life living and create self-learning skills, and 5) Promoting integrative learning with activity and application to modern sciences.

Keywords: Teaching and learning, Phrapariyattidhamma Schools, Dhamma Division, The 21st Century

บทนำ

พระพุทธศาสนามีองค์ประกอบ ทางด้านการศึกษา 3 ประการ คือ ปรัชญา ปฏิบัติ และกฎเกณฑ์การศึกษาพระปฏิบัติ เป็นองค์ประกอบสำคัญ เพราะถือว่าเป็นพื้นฐานของการศึกษาเล่าเรียนทางพระพุทธศาสนา เป็นการศึกษาทางทฤษฎี เพื่อศึกษาพระธรรมวินัย ให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพระพุทธวจนะ และพระธรรมคำสั่งสอนขององค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การศึกษาพระปฏิบัติธรรมแผนกบาลี และการศึกษาพระปฏิบัติธรรมแผนกธรรม ซึ่งในอดีตมิได้จัดเป็นรูปโรงเรียน แต่จัดสอนกันเองภายในวัด วัดจึงเป็นศูนย์กลางของการศึกษาพระปฏิบัติธรรม โดยถือเป็นกิจของสงฆ์อย่างหนึ่งที่จะต้องเล่าเรียนพระธรรมวินัย คำสั่งสอนของพระพุทธองค์ และมีการทดสอบความรู้ว่าพระภิกษุ สามเณร มีความรู้ในพระธรรมวินัย

มากนักน้อยเพียงใด การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม นักธรรม เกิดขึ้นตามพระดำริของสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส เป็นการศึกษาระบบวินัยในภาษาไทย เพื่อความสะดวกในการอ่านนำไปสู่การเผยแผ่และเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติแต่โบราณมา พระสงฆ์ไทยนิยมศึกษาเป็นภาษาบาลี จึงทำให้มีพระภิกษุสามเณร มีความเข้าใจถึงจำนวนน้อย เป็นเหตุให้สังฆมณฑลขาดแคลนพระภิกษุ ผู้มีความรู้ความสามารถที่จะช่วยกิจการพระศาสนาทั้งในด้านการศึกษา การปกครองและการแนะนำสั่งสอนประชาชน พ.ศ.2435 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงเปิดสอนที่วัดบวรนิเวศวิหารเป็นครั้งแรก ทรงกำหนดหลักสูตรให้พระภิกษุสามเณรได้เรียนพระพุทธศาสนา ทั้งด้านหลักธรรม พุทธประวัติ พระวินัยและฝึกแต่งกระทู้ธรรม ทำให้พระภิกษุสามเณรมีความรู้กว้างขวางขึ้นการเรียนนักธรรมจึงถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและพัฒนาบุคลากรของพุทธศาสนาทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต การเรียนนักธรรมจึงมีความสำคัญต่อผู้ศึกษา การศึกษาถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่นักเรียนที่เข้ามาบวชเป็นพระภิกษุหรือสามเณรถือว่าเป็นศาสนทายาททางพระพุทธศาสนาที่โดดเด่นที่สุดจะต้องได้รับทราบในข้อมูลหรือหลักธรรมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อความสำเร็จในการประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้อง

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากในอดีตมาก มีการเคลื่อนย้าย

ผู้คน สื่อสารเทคโนโลยี และทรัพยากรต่าง ๆ จากทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็วและสะดวก มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองระหว่างภูมิภาค ประเทศ สังคม และชุมชน มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงของความรู้และข้อมูลข่าวสารตลอดเวลา อย่างเป็นพลวัต Whitehead อธิบายว่า ในอดีตช่วงอายุของคนคนหนึ่งอาจมีเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงให้พบเห็นน้อย ต่างจากในปัจจุบัน ที่ในช่วงอายุคนคนหนึ่งมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมเกิดขึ้นมากมาย วิถีชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากอดีต มีความเปิดกว้าง ยอมรับ และให้ความสำคัญกับข้อมูลความรู้และข่าวสารที่หลากหลาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้คนในศตวรรษนี้จึงไม่สามารถใช้ความรู้และทักษะบางอย่างในอดีตมาแก้ปัญหาในปัจจุบันได้ดี การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงไม่ใช่กระบวนการถ่ายทอดความรู้ แต่คือการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้คนนั่นเอง การศึกษาและการเรียนรู้ ถือเป็นสิ่งที่ควรได้รับการยอมรับ และให้ความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข การศึกษาเป็นเทคนิค หรือเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อม ต่อการเปลี่ยนแปลง ทางค่านิยม เจตคติ และวัฒนธรรมในสังคม ควรมีเป้าหมายสำคัญ ในการพัฒนาคนในฐานะพลเมืองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล มี

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย การเรียนรู้เพื่อปมเพาะความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการรังสรรค์สิ่งใหม่ ๆ การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวม และการเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติ มุ่งสร้างการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ พึ่งพาตนเองได้ และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้ หลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีใช้การจดจำเนื้อหาวิชา เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง และลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง และต่อยอดความรู้ที่ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องสามารถสร้างและออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเกื้อหนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย การเชื่อมโยงความรู้หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนและสังคมโดยรวม จัดการเรียนรู้ผ่านบริบทความเป็นจริง และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความจำเป็น ที่ต้องทำการศึกษาและค้นคว้าเพื่อให้ทราบว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างไรบ้าง และมีสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนการสอนนิสิตธรรม มีอะไรเป็น

ปัจจัยมูลเหตุแห่งปัญหาดังกล่าว ซึ่งผลการศึกษา ค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลที่สำคัญที่คณะสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ร่วมกันปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์รายวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นเพื่อให้เยาวชนไทยที่สนใจบวชเป็นสามเณรและประชาชนไทย ที่สนใจบวชเป็นพระภิกษุ ได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อน้อมนำหลักธรรมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนาไปทำประโยชน์แก่ประเทศชาติและส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้เจริญมั่นคงสืบไป

วัตถุประสงค์

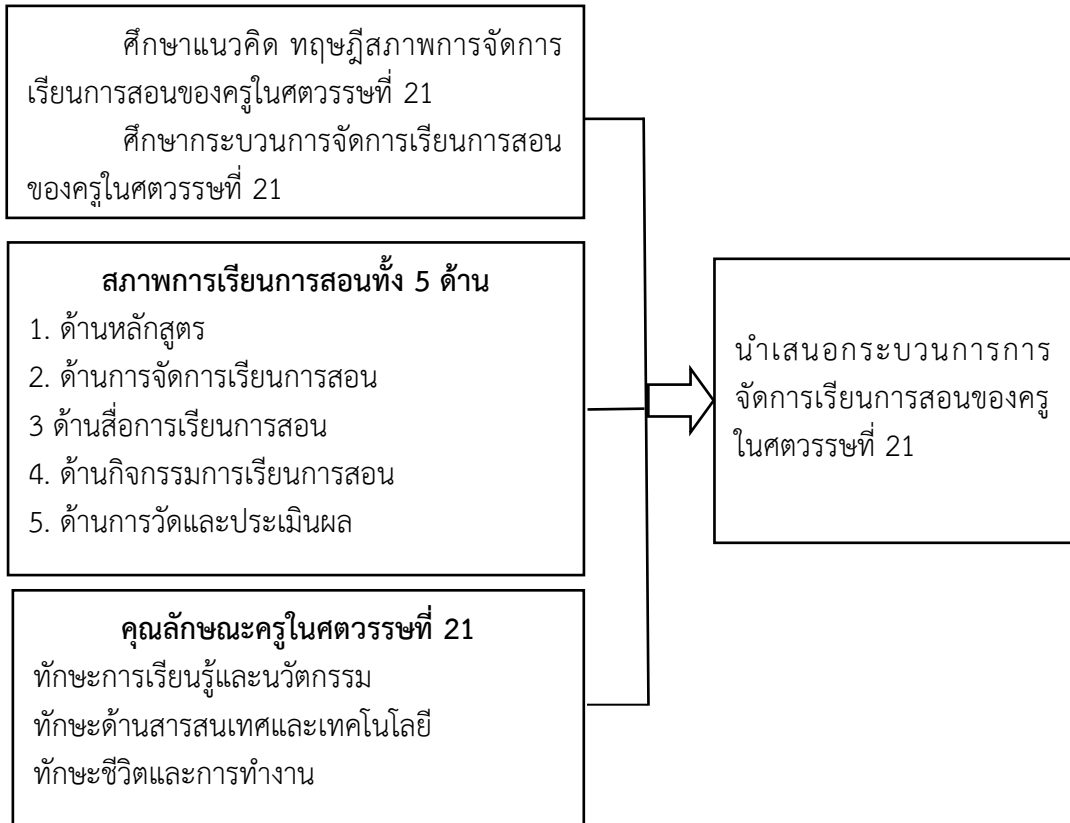
1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21
3. เพื่อนำเสนอกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง “กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี” ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนารจัดการเรียนการสอนและสภาพการจัดการเรียนการ

สอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี

นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และประมวลเข้า
เป็นกรอบแนวคิดไว้ ดังภาพ



เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Method) โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นงานหลักและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นงานสนับสนุน โดยการสร้างและหาคคุณภาพของเครื่องมือ ใช้แบบสัมภาษณ์ (เชิงคุณภาพ) และแบบสอบถาม (เชิงปริมาณ) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ (เชิงคุณภาพ) และส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบ (เชิงปริมาณ) และผสมในเชิงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและด้วยวิธีการทางสถิติ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระภิกษุสามเณรที่เรียนนักรธรรม ชั้นตรี โท เอก ในจังหวัดปทุมธานีจำนวน 880 รูป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระภิกษุสามเณรที่เรียนนักรธรรม ชั้น ตรี โท เอก ในจังหวัดปทุมธานี โดยสุ่ม ตัว สูตร Krejcie & Morgan (อ้างอิงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551, น. 49) ได้ขนาดตัวอย่างประชากรคือ 260 รูป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบ แบบ ส อ บ ถ ม (Questionnaire) ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 1) แบบสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสาร 1) แบบสอบถาม และ 2) จากแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์เชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ (Contact Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ดังนี้ จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี สภาพการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และ ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ แบบสอบถามและสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จึงได้เสนอกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ตามขั้นตอนคือ 1) ศึกษาหลักสูตรเพื่อจัดลำดับการสอน 2) วางแผนจัดการเรียนการสอน 3) ใช้สื่อการสอนสำหรับผู้เรียน 4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม 5) ประเมินผลวัดผลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาได้ และพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ซึ่งจำเป็นในปัจจุบันและอนาคตต่อไป จึงออกมาเป็นกระบวนการคือ กระบวนการที่ 1 หลักสูตรศึกษาเนื้อหาและบูรณาการให้เป็นประโยชน์

ต่อสังคม กระบวนการที่ 2 การจัดการเรียนการสอน วางแผนการสอนให้เชื่อมโยงและใช้เทคโนโลยีมาใช้อย่างเป็นระบบ กระบวนการที่ 3 สื่อการเรียนการสอน พัฒนากิจกรรมอินโนเวชั่น เน้นการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา เรียนรู้การใช้สื่อและผลิตสื่อ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนให้สังคม กระบวนการที่ 4 กิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการสร้างกลยุทธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ในลักษณะอาชีพต่าง ๆ ที่มีเทคโนโลยีสอดแทรกเข้าไปในระบบการเรียนรู้ และการดำรงชีวิต สร้างความดุเลให้การดำรงชีวิต กระบวนการที่ 5 การวัดและประเมินผล ผู้สอนควรแจ้งผู้เรียนให้ทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน เพื่อจะได้ทำการวัดผลประเมินผลและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และนำมาพัฒนา

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานของนักเรียนเพื่อหา ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

พระภิกษุสามเณรเรียนนักรธรรมตรี โท เอก เป็นพระภิกษุ จำนวน 181 รูป เป็นสามเณร จำนวน 79 รูป พระภิกษุสามเณรเรียนนักรธรรมตรี โท เอก พระภิกษุมีอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 111 รูป สามเณรมีอายุ 12-19 ปี จำนวน 79 รูป พระภิกษุมีอายุ 30-39 ปี จำนวน 38 รูป พระภิกษุมีอายุ 20-29 ปี

จำนวน 32 รูป พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นนักธรรมตรี จำนวน 149 รูป นักธรรมโท จำนวน 60 รูป นักธรรมเอก จำนวน 51 รูป พระภิกษุสามเณรที่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 83 รูป มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 44 รูป มัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 36 รูป อนุปริญาตรี จำนวน 19 รูป ปริญาตรี จำนวน 77 รูปปริญาโท 1 รูป ปริญาเอก ไม่มี

2. ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ทั้ง 5 ด้าน

พบว่าระดับความคิดเห็นของ นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ที่ได้ทำการศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในลำดับมากตามลำดับดังนี้ ได้แก่ อันดับ 1 ด้านการวัดผลและประเมินผล อันดับ 2 ด้านสื่อการเรียนการสอน อันดับ 3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อันดับ 4 ด้านหลักสูตร อันดับ 5 ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

3. ผลการศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี

3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามตามความ

คิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม กระบวนการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นมีผลอยู่ในระดับมาก ดังนี้ 1) วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดลำดับการสอน 2) จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) เลือกใช้สื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียน 4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม 5) ประเมินผลวัดผลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนา ตามลำดับ

3.2 ทักษะตามรูปแบบการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 จากผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของ ผู้ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม รูปแบบการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้มีความเข้าใจผู้เรียนและสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองได้จากภายในตัวของผู้เรียนเองโดยเชื่อมโยงความรู้ต่างได้ ครูสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้เรียนกับครู และ ครูสามารถออกแบบสร้างสรรค์ กิจกรรมการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

4. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ในประเด็นว่าท่านเตรียมการสอน

อย่างไรสรุปได้ว่า ขั้นตอนการเรียนการสอน นั้นเริ่มที่ศึกษาหลักสูตรที่จะทำการสอนวางแผนการสอนและคำนวณเวลาที่จะสอนทั้งหมดและเวลาที่จะสอนในแต่ละครั้ง จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน จัดเตรียมสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น หนังสือ พาวเวอร์พอยต์ สื่อวิดีโอ ออกแบบกิจกรรมในการสอนเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมสรุปการเรียนการสอนเพื่อวัดผล ประเมินผลเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

5. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ในประเด็นว่าท่านพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างไรสรุปได้ว่า

ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมจะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนั้น ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อ ความรู้ด้านเทคโนโลยี

ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญดังต่อไปนี้ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของ

ตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบต่อข้อบกพร่อง (Accountability) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ

การพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญที่ครูในปัจจุบันต้องมี ดังนั้นจึงมีความสำคัญและต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นโดยการฝึกฝน เข้าอบรมในคอร์สเรียนในผู้เชี่ยวชาญมาถ่ายทอดความรู้ หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อทำให้เกิดทักษะและนำมาพัฒนาต่อไป

6. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ในประเด็นว่ากระบวนการการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ควรเป็นอย่างไรสรุปได้ว่า

กระบวนการการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ควรพัฒนาทักษะทางด้านต่างๆให้ดียิ่งขึ้นเหมาะกับโลกปัจจุบันและอนาคตที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมนั้น ครูผู้สอนจะพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะ โดยเฉพาะทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี มาใช้ในการเรียนการสอน ครูควรมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี ทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เข้าใจผู้เรียนและสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองได้จากภายในตัวของผู้เรียนเองโดยเชื่อมโยงความรู้ต่างได้ สามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และผู้เรียนกับครูและสามารถออกแบบสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

เพื่อนำเสนอกระบวนการการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี

การนำเสนอกระบวนการการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี จากการได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และกระบวนการการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์ให้เป็นขั้นตอนกระบวนการดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดลำดับการสอน ขั้นตอนที่ 2 จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 3 เลือกใช้สื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียน ขั้นตอนที่ 4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลวัดผลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาเพื่อให้ครูและนักเรียนได้มี ทักษะตามรูปแบบการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 จากผลการศึกษา พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม รูปแบบการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนเข้าใจผู้เรียนและสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองได้จากภายในตัวของนักเรียนเองโดยเชื่อมโยงความรู้ต่างได้ ครู

สามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และผู้เรียนกับครู และ ครูสามารถออกแบบสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงกระบวนการการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ทั้ง 5 ด้าน

พบว่าระดับความคิดเห็นของ นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ที่ได้ทำการศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในลำดับมากตามลำดับดังนี้ ได้แก่ อันดับ 1 ด้านการวัดผลและประเมินผล อันดับ 2 ด้านสื่อการเรียนการสอน อันดับ 3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อันดับ 4 ด้านหลักสูตร อันดับ 5 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1 ด้านหลักสูตร ควรศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตรขอบเขตวัตถุประสงค์ในบทเรียนว่าจุดไหนควรเน้นให้สังเกต เพื่อสื่อสารให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย

และเกิดทักษะ เช่น ทักษะการหาความรู้ด้วยตนเองได้ ทักษะการใช้เหตุผลและความคิดในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ ทักษะการทำงานเป็นทีมที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการใช้ชีวิตที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พระครูปัญญาวัฒน์ กิจ ปัญญาทตฺตโน (พึงสูงเนิน) (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ได้แก่ ด้านหลักสูตร รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ

1.2 ด้านการจัดการการเรียนการสอน หลังจากที่ครูได้ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว จากนั้นก็ให้กำหนดบทเรียนและระยะเวลาในการศึกษาเล่าเรียนเพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน เลือกใช้สื่อและวิธีการสอนให้เหมาะสมตามเนื้อหา ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดเกิดทักษะ เช่น ทักษะการหาความรู้ด้วยตนเองได้ ทักษะการใช้เหตุผลและความคิดในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ ทักษะการทำงานเป็นทีมที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ทักษะการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการใช้ชีวิตที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงควรกำหนดบทเรียนการเรียนการสอนและระยะเวลาในการสอนเพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและสามารถทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุชน วงศ์แดง (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าด้านการเรียนการสอน พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาด้านการเรียนการสอน โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรก คือนักเรียนได้เตรียมตัวก่อนมาเรียนด้วยการอ่านหนังสือล่วงหน้าสม่ำเสมอ นักเรียนได้รับผิดชอบหน้าที่ของตนเองในการเรียนเป็นอย่างดี และครูเน้นการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน รองลงมาคือนักเรียนได้วางแผนการเรียนตามตารางที่กำหนดให้เป็นอย่างดี ข้อที่นักเรียนมีความเห็นมีค่าต่ำสุดคือครูกำหนดเนื้อหาสาระในการสอนแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับเวลาเรียน

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน หลังจากที่ได้จัดการเรียนการสอนขั้นตอนต่อไปคือการเลือกใช้สื่อการสอน ทั้งสื่อทั้งด้านเทคโนโลยีเช่น วิดีโอภาพเคลื่อนไหว สื่อ

เสียงและสื่อการสอนที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนควรเป็นสื่อที่มีเนื้อหาไม่ซับซ้อนมากและเน้นในเรื่องของการสังเกต เพื่อให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดเกิดทักษะ เช่น ทักษะการหาความรู้ด้วยตนเองได้ ทักษะการใช้เหตุผลและความคิดในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ ทักษะการทำงานเป็นทีมที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการใช้ชีวิตที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ ดังนั้นการเลือกสื่อควรคำนึงถึงความเหมาะสมและควรมีเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อนมากนักเพื่อจะทำให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและสามารถพัฒนาทักษะให้ดียิ่งขึ้น

1.4 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อจะได้สังเกตนักเรียนและจะได้เลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมและพัฒนาจุดเด่นแก้ไขจุดด้อยของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะ เช่น ทักษะการหาความรู้ด้วยตนเองได้ ทักษะการใช้เหตุผลและความคิดในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ ทักษะการทำงานเป็นทีมที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการใช้ชีวิตที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุดใช้เวลาที่กระชับต่อเนื้อหาความรู้ที่ได้และหลังจากทำกิจกรรมแล้วควรสรุปผลการทำกิจกรรมในครั้งนั้นด้วย

สอดคล้องกับกับรายงานการวิจัย สีน งาม ประโคน และคณะ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการสอนของครูสอน วิชา พระพุทธศาสนา ในโรงเรียนประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษา” ผลการศึกษาพบว่า ครูไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนมาก มากกวาร้อยละ 90 ขึ้นไป นอกจากนั้นยังมีครู น้อยกวาร้อยละ 40 ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการยกตัวอย่างเรื่องสามเณรบัณฑิต ประกอบการสอนและเรื่องนารูจากพระไตรปิฎก ครูใช้วิธีการสอน มากร้อยละ 80 ขึ้นไป ด้วยการอธิบายเนื้อหาสาระให้นักเรียนเข้าใจ และจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเลือกใช้สภาพแวดล้อมในชุมชนและวัดใกล้โรงเรียน พร้อมกับการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างสนุกสนานและจูงใจผู้เรียน ครูใช้สื่อปฐมภูมิ มากร้อยละ 90 ขึ้นไป คือ พระพุทธรูป พระภิกษุ โต๊ะหมู่บูชา วัด บ้าน และชุมชน ครูใช้สื่อทุติยภูมิ มากร้อยละ 80 ขึ้นไป แต่ยังพบว่า ครูน้อยกวาร้อยละ 35 ใช้สื่อการสอนการยกตัวอย่างเรื่องพระสารีบุตร โปรตมารดา เรื่องสามเณรบัณฑิต และประวัติเจ้าพระยาสุธรรมมนตรีประกอบการสอน

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล ใน การวัดผลประเมินผลนั้นครูผู้สอนควรแจ้งนักเรียนให้ทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน นั้นนั้นเพื่อจะได้ทำการวัดผลประเมินผลและพัฒนานักเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะ เช่น ทักษะการหาความรู้ด้วยตนเองได้ ทักษะการใช้เหตุผลและความคิดในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ ทักษะการทำงานเป็นทีมที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมี

วิจารณ์ญาณ ทักษะในการใช้ชีวิตที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ ดังนั้นการวัดผลประเมินผลจึงมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อจะได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาบทเรียนและนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างดียิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สารธ แก่นมณี และคณะ (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นแตกต่างกัน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกัน นอกจากนี้พบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน คือ เพศชาย และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระบบการจัดการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี

2.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม กระบวนการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นมีผลอยู่ในระดับมาก

ดังนี้ 1) วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดลำดับการสอน 2) จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) เลือกใช้สื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียน 4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม 5) ประเมินผลวัดผลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนา ตามลำดับ ควรจัดการเรียนการสอนโดยเริ่มจากวิเคราะห์และสังเคราะห์หลักสูตรว่ามีจุดประสงค์อย่างไรผู้เรียนเป็นใครมีเวลาเรียนเท่าไร กำหนดบทเรียนเพื่อจัดลำดับการสอนให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดการใช้สื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนได้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้และประเมินผลวัดผลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาทั้งด้านการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้ดียิ่งขึ้นและพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์

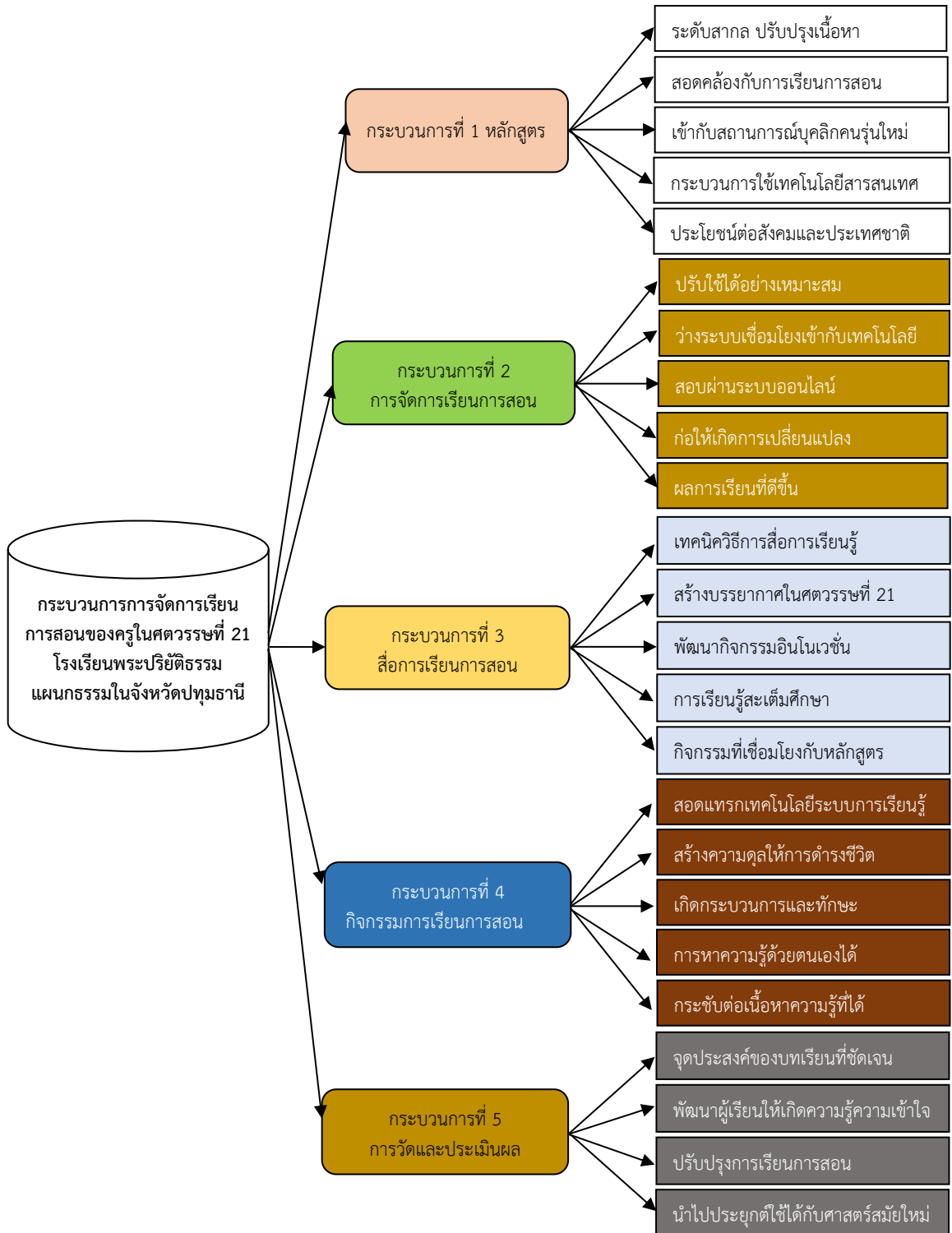
2.2 ทักษะตามรูปแบบการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 จากผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของ ผู้ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม รูปแบบการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สนใจผู้เรียนและสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองได้จากภายในตัวของผู้เรียนเองโดยเชื่อมโยงความรู้ต่างได้ ครูสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้เรียนกับครู และ ครูสามารถออกแบบสร้างสรรค์ กิจกรรมการเรียนรู้ จัด

สภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความสามารถตามวัตถุประสงค์ และทักษะที่มีความจำเป็นในปัจจุบันและอนาคต

2.3 เพื่อนำเสนอกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี การนำเสนอกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ในจังหวัดปทุมธานี จากการได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยสังเคราะห์ให้เป็นขั้นตอน จึงได้เสนอกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ตามขั้นตอนคือ 1.ศึกษาหลักสูตรเพื่อจัดลำดับการสอน 2.วางแผนจัดการเรียนการสอน 3.ใช้สื่อการสอนสำหรับผู้เรียน 4.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม 5. ประเมินผลวัดผลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาได้และพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 คือทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ซึ่งจำเป็นในปัจจุบันและอนาคตต่อไป จึงออกมาเป็นกระบวนการคือ กระบวนการที่ 1 หลักสูตร ศึกษาเนื้อหาและบูรณาการให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม กระบวนการที่ 2 การจัดการเรียนการสอน วางแผนการสอนให้ เชื่อมโยงและใช้เทคโนโลยีมาใช้อย่างเป็นระบบ กระบวนการที่ 3 สื่อการเรียนการสอน พัฒนากิจกรรมอินโนเวชั่น เน้นการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา

เรียนรู้การใช้สื่อและผลิตสื่อ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนให้สังคม กระบวนการที่ 4 กิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการสร้างกลยุทธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ในลักษณะอาชีพต่าง ๆ ที่มีเทคโนโลยีสอดแทรกเข้าไปในระบบการเรียนรู้ และการดำรงชีวิต สร้างความดุลให้การดำรงชีวิต กระบวนการที่ 5 การวัดและประเมินผล ผู้สอนควรแจ้งผู้เรียนให้ทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน เพื่อจะได้ทำการวัดผลประเมินผลและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และนำมาพัฒนาตามลำดับขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดลำดับการสอน ขั้นตอนที่ 2 จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 3 เลือกใช้สื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียน ขั้นตอนที่ 4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลวัดผลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนา เพื่อให้ครูและนักเรียนได้มี ทักษะตามรูปแบบการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 จากผลการศึกษา พบว่าระดับความคิดเห็นของ ผู้ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม รูปแบบการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้มีความเข้าใจผู้เรียน และสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองได้จากภายในตัวของผู้เรียนเองโดยเชื่อมโยงความรู้ต่างได้ ครูสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และผู้เรียนกับครู และ

ภาพองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย



ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม

1.2 ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

1.3 ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทักษะด้านชีวิตและอาชีพในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ

1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้สื่อผลิตและพัฒนาสื่อต่างๆ

1.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวัดผลประเมินผลเพื่อใช้ในการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 จากผลการวิจัยควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ผ่านกระบวนการการเรียนรู้การสอน

2.2 จากผลการวิจัยควรส่งเสริมสภาพการเรียนรู้การสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ทั้ง5ด้าน อย่างเป็นระบบ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม

3.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม

3.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม

แหล่งอ้างอิง

ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยด้วยสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

นวพร ชลารักษ์. (2558). บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 9(1), 64-71.

พระครูปัญญาวัฒน์กิจ ปญญาวฑฒโน (พิ่งสูงเนิน). (2549). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).*

พระมหาสุชน วงศ์แดง. (2540). *การประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).*

- สาธิต แก่นมณี และคณะ. (2543). การประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดแพร่. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สิน งามประโคน และคณะ. (2550). ประสิทธิภาพการสอนของครูสอนวิชาพระพุทธศาสนา ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.